

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Vtrùm si Adamus non peccasset Verbum divinum humanam
carnem assumpsisset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

debitus; idem à fortiore, idque absque omni comparatione est in presenti.

XI. *Quaratione hic nodus quibusdam videtur solvi posse.*

Hæc, ut existimo, satis ostendunt, non sequi peccatum mortale, ex eo quòd mereatur pœnam in æternum duraturam, habere malitiam infinitam: & præterea probant omnem satisfactionem puræ creaturæ esse illius destructioni imparem, sicque ad illud tollendum necessarium fuisse opus aliquod theandricum, ac divinæ alicujus Personæ Incarnationem. Si tamen quis diceret, quod insinuat Suarez Disp. 7. de peccatis, sect. 3. n. 11. peccatum scilicet mortale, in actu primo mereri omnem pœnam possibilem, ait enim Deum pro peccato mortali posse præfigere & imponere ma-

jorem & majorem pœnam in infinitum: idem asserere videtur Tannerus hic, Disp. 1. quæst. 2. dub. 10. num. 333. & ut supra, sect. 5. dixi, hoc etiam docere videtur S. Athanasius in Evangelio de Passione & Cruce Domini, apud Vasquez Tomo 1. in 3. partem, Disput. 4. cap. 3. Sancti Athanasii verba citavi supra, sect. quinta circa finem, idemque affirmarunt nonnulli recentiores: Hoc, inquam, si diceretur, multo clarius ostendi posset cur nulla opera puræ creaturæ pro peccato mortali satisfacere possint, aut illius remissionem mereri; ad prædicti tamen argumenti solutionem non est opus huc recurrere.

Nonnulli ex Theologis insinuant peccatum mortale in actu primo mereri omnem pœnam possibilem.

DISPUTATIO QUADRAGESIMA S E X T A.

De motivo divinæ voluntatis in opere Incarnationis.

PATRES, ut summam divini Numinis in humanum genus benignitatem & clarius cognoscerent ipsi, & nobis manifestiorem redderent, causam qua infinita illa bonitas mota est ut tantum in nos beneficium, quale est divini Verbi Incarnatio, conferret, accuratissimè inquirunt. Nos ergo eorum vestigiis insistentes quanquam in eximio hoc opere Dei fuerit intentio perscrutabimur, & cum videamus effectum, investigabimus affectum. In hoc autem præcipuè versatur quæstio, utrum scilicet ita dependenter à lapsu Adami decreverit Deus Incarnationem Verbi divini, ut illo deficiente, perfectum hoc mysterium non fuisset, & Deus non esset homo nisi peccasset homo. Acris est hac in parte disceptatio inter Thomistarum & Schotistarum scholam. Rem sequentibus Sectionibus definiemus.

SECTIONO PRIM A.

Vtrum si Adamus non peccasset, Verbum divinum humanam carnem assumpsisset.

I. *Tres hæc in parte diversæ sunt proce- dendæ medi.*

IN varias hac in re divisi sunt sententias Theologi, summæque inter se contentione decertant, ac negativam alii, alii affirmativam, mediam alii partem acerrimè propugnant: singulorum placita referam, & quid demum probabilius mihi, veròque similis in hac controversia videatur aperiam, remque totam, ea quæ

R. P. Comptoni Theol. Schol. Tom. II.

poterò, materiæque gravitas patitur, brevitate percurram.

Quæstio autem procedit ex vi præcedentis decreti, Utrum nimirum dependenter à lapsu hominis Incarnationem filii sui decreverit Deus, an enim ex vi alterius voluntatis fuisset venturus nec ne, nos omnino latet, ipsique soli notum est, sicut si hos cælos, aut Angelos non creavisset, utrum creavisset alios: tota verò hæc controversia ex Scripturâ sacrâ, & Patribus est dirimenda.

Notandum primò: Licet Deus unico indivisibili actu realiter res omnes velit, secundum diversum tamen ordinem, qui inter res creatas prout à divinâ voluntate pendent, cernitur,

Z 3

II.

Quæstio procedit de Incarnatione ex vi præsentis decreti, sicq; resolutio ex divinis Literis est designanda.

III.

Eadè voluntate Dei realiter, diversa habet significationem.

Tom. II.

diversa etiam in divinis volitionibus distingui rationis signa, ut latius ostendi solet in materia de Prædestinatione, & ibidem sigillatim ea distinxit, Disp. 45. sectione tertiâ.

IV.

Modus Incarnationis, passibilitas scilicet Christi fuit dependenter à peccato.

Notandum secundò: In confesso esse apud omnes, quicquid sit de substantiâ Incarnationis, modum tamen, nempe quòd venerit Christus passibilis, fuisse dependentem à peccato Adami, pro cuius remedio mortuus est, ut ex Scripturis constat.

V.

Prima sententia ita dependenter à peccato Christi venisse asserit, ut homine non peccato, ex vi presentis decreti, omnino non venisset.

Quoad primum ergo tres sunt diversæ sententiæ. Prima S. Thomæ hic, art. 3. quem sequuntur Thomista. Capreolus, Caietanus, Ferrarius, Valentia hic, quæst. 1. puncto 7. Albertinus Tomo 1. 6. principio philosophico, corol. 1. num. 6. Vasquez hic, Disp. 10. c. 4. & primâ parte, Tom. 1. disp. 82. & alii. Asserit hæc sententia Incarnationem Verbi divini ita dependenter à peccato Adami de facto præfinitam fuisse, ut nisi is peccasset, Deus carnem nunquam ex vi hujus decreti assumpsisset.

VI.

Secunda sententia e contra docet, Deum, ut si homo non peccasset, humanam tantum naturam fuisse assumpturum.

Secunda sententia est Scoti cum Scotistis in 3. Dist. 7. quæst. 3. & alibi, tenet etiam Halensis tertiâ parte, quæst. 2. memb. 13. Pater Alphonsus Salmeron Tomo 15. disp. 3. ubi post longam disceptationem, tandem præfert hanc secundam sententiam. Asserunt ergo hi auctores, etiamsi homo non peccasset, Deum tamen ex vi præfinitis decreti naturam nostram assumpturum fuisse, nempe ob pulchritudinem Universi, mysterii excellentiam, honorem Dei, &c.

VII.

Tertia sententia duplex in Deo circa Incarnationem statuit decretum ex duobus motivis totalibus, & ex utroque decreto dicit venturum fuisse Christum.

Tertia sententia est Patris Suarez, qui singularis est hac in parte, quamvis præter morem obscurius loquatur, dicit itaque Deum in opere Incarnationis exequendo duplex habuisse motivum totale, & primò illud decrevisse ante prævisionem peccati, ex complacentiâ excellentiæ ipsius mysterii. Deinde post prævisum peccatum secundò etiam præfinitis Christum ex intentione nostræ salutis. Duo itaque ponit in Deo decreta hujus mysterii, primum, ex vi cuius abstractum sit Christus à passibilitate, vel impassibilitate; secundum, quo decernitur venturus quidem, sed ut passibilis, sicque venit, inquit Suarez, de facto propter nos & nostram salutem ex vi hujus secundi decreti, venturus nihilominus ex vi prioris, sive peccasset homo sive non.

VIII.

Hæc sententia, etsi quædam Scriptura testimonia salvet, illis tamen non satisfaciunt, quibus ita dicitur Christus ob redemptionem humani generis venisse, ut aliter non venisset.

Sed contra hanc doctrinam Suarez est, quod licet salvet locutiones illas Scripturæ, ubi dicitur Christus absolute venisse in redemptor, ut salvum faceret quod perierat, &c. & consequenter contra ipsum hæc Scripturæ sacra testimonia adduci non possunt, sicut contra Scotum: cum illis tamen testimoniis non stat hæc sententia, in quibus dicitur ita ob hunc finem venisse Christus, ut hoc cessante omnino non venisset, ut Marci 2. Non veni vocare justos, sed peccatores: ubi ait se non nisi ad hunc finem venisse, ut scilicet peccatores redimeret. In Epistolâ etiam ad Hebræos ideo solum ait Apostolus filium Dei nusquam apprehendisse Angelos, sed semen Abraham, ut nos redimeret, & mortem destrueret. Ecclesia insuper Sabbato sancto ad benedictionem cerei canit: O certè necessarium Ade peccatum, quod Christi morte deletum est, & in antiquo Hymno Beatæ Virginis dicitur: Peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna filio.

IX.

Patres docent ita in remedium peccati venisse.

Imo omnia alia Scripturæ loca faciunt contra Suarez, si sumantur, ut sumi debent, in sensu, quo ea Patres intelligunt, qui disertè affirmant ita ob peccata in carne venisse Deum, ut omni-

no nisi ob eorum remedium venturus non fuisset. Sanctus Augustinus Sermone 8. de verbis Apostoli sic habet: Si homo non periisset, filius hominis non venisset: & Sermone sequenti, Nulla causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere, & in Psalmo 36. Concione secundâ: Si tamen ò homo non dimitteres Deum, non fieret pro te Deus homo. Sanctus Irenæus lib. 5. contra hæreses, cap. 14. Si non haberet caro salvari, nequam Verbum Dei caro factum esset. Tandem ut alios omittam, Sanctus Leo Sermone 3. in Pentecosten: Si homo, inquit, ad imaginem & similitudinem Dei factus, in sua honore natura mansisset, nec diabolica fraude deceptus, à lege sibi posita per concupiscentiam deviasset, creator mundi creatura non fieret.

Quæ Patrum testimonia aperta sunt, & tam contra Suarez, quàm Scotum probant, si homo non peccasset, Deum carnem nunquam fuisse assumpturum: dicere enim solum velle Patres non assumpturum fuisse carnem passibilem, est planè contra eorum mentem, cum ipsi clarè dicant non fuisse omnino venturum in carne, nisi ratione peccati, cum enim particula non sit malignantis naturæ, negat omnia, quibus præponitur, & dicere non venires, non magis est dicere non venires passibilis, quam impassibilis, sicut cum dicunt, si Adamus non peccasset, non fuisset ejectionis à paradiso, malè quis interpretaretur, solum non ejectionem fuisse tam citò, vel cum tanto dedecore, cum de substantiâ ejectionis loquantur Patres, non de circumstantiis.

Et quæro, si vel Suarez, vel quis nostrum asserere vellet Christum non omnino fuisse venturum, nisi homo peccasset, quibus verbis id clarius dicere potuisset. Deinde est contra regulam à Suarez, & omnibus Theologis admittam, nempe non esse locutiones Scripturæ, & Patrum ad improprios sensus detorqueandas, nisi ubi manifesta cogit necessitas, quæ hic nulla est; nullum enim grave incommodum sequitur, si prout jacent verba, intelligantur.

SECTIO SECUNDA.

Deciditur Quæstio circa motivum Incarnationis.

DICENDUM itaque cum Sancto Thoma, & auctoribus primæ sententiæ, si homo non peccasset, Deum, saltem ex vi præfinitis decreti, humanam carnem assumpturum non fuisse. Ratio est, quam assignat Sanctus Thomas hic, art. 3. Corp. quòd ea, quæ ex solâ Dei voluntate proveniunt, non nisi ex solâ Dei revelatione innotescere nobis possint, sed in sacris literis, præsertim eo modo quo Patres ea capiunt intellectis, ratio Incarnationis ubique ex lapsu hominis assignatur, ergo quantum colligere possumus, unica vel præcipua saltem ratio, ob quam de facto Deus carnem assumpsit, fuit Adami peccatum, & humani generis redemptio.

Quòd vero hæc ratio, vel unica vel præcipua assignetur in Scripturâ, præter jam dicta, probatur ex eadem Scripturâ, nam Luca 19. dicitur Venit filius hominis querere & salvum facere quod perierat: ad Romanos etiam 3. Quem proposuit Deus propitiationem ad ostensionem justitiæ suæ, propter remissionem præcedentium delictorum: ad Gala. 4. At ubi

nisse Christi, ut alii quoniam omnino non venisset.
S. Augustini, S. Irenæi, & Leonis laudantur hæc de re testimonia.
Ex his tenet Patres Christi, ut ad delinquentem, non fuisse omnino venturum.
Non videtur per potestatem Patris hæc in re clarè loqui, quoniam sunt locuti.
Conclusio: Si homo non peccasset, Deus in carne non venisset.
Ratio est, quia sacra Litera Incarnationis verbi casu unica vel præcipua saltem assignat peccatum.
Referuntur alia quædam Scripturæ testimonia præter supra dicta, propter ad hoc præbandum.